

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

MARIANO BARBASSAN.

En la colonia espanyola
que á Roma cultiva l' art,
es tingut com un dels astres
que més brillo han d' alcansar.
Segueix las fondas petjadas
de 'n Pradilla y de 'n Fortuny
y tè prou talent y geni
per arribar lluny, molt lluny.

M. Barbassan

LA FATXADA DE LA SEU.

I.

¿Hi ha negoci?
(Tothom.)

Quan Samuel, juhéu convers de la tribu de Roboám, va sortir dihent qu' ell sol, de la sèva butxaca, pagaria la fatxada de la Seu, que estava per construir feya alguns sigles, tota la ciutat de Barceloburg (Alemania) va escruixirse.

Per carrers y plassas, per hostals y cerveseries no 's parlava més que de aquest oferiment inesperat.

La gent religiosa, tots los que alimentan sentiments piadosos, tots los que tenen arreladas las creencias, haventlas heredadas dels seus antepassats pera trasmétrelas fidelment als seus successors, com un tresor inalienable, plegavan las mans y fixant los ulls al cel, exclamavan:

—Oh soberá Senyor: ara sí que ningú podrà negar la tèva omnipotencia. Perque Samuel, l' opulent y agabellador Samuel s' haja sentit tan comogut pèls sentiments cristiáns, que consenti en aplicarse una sangria, no á las venas, sino á la butxaca, qu' es la entranya que més ell estima, y perque aquest gran sacrifici se l' imposi per expontáneo impuls, es necessari que tú li hajas enviat un raig de ta divina gracia.

En cambi 'ls escéptichs somreyan ab malicia.

Y algú retreya 'l ditxo relatiu á un jesuita que consentia bonament que 'l penjessin:

—¿Jesuita y 's deixa penjar? Algún compte li tè. ¿Juhéu y regala fatxadas? Negoci segur.

* *

¡Negoci!

Aquesta es la paraula que corria en totas las conversas de Barceloburg (Alemania).

—Pero ¿quin negoci?—preguntava ab extranyesa la gent piadosa.

Y feya 'ls següents càlculs. Una fatxada es una paret més ó menos plana, en la qual no es posible entatxonarhi pisos, ni botigas; una fatxada es una construcció de luxo, purament de luxo, que no consent combinacions més ó menos habilidosas... Materialment considerada la cosa, una obra de aquesta classe importa un sacrifici estéril y desinteressat: tant val, tant hi inverteixes y tant de perdut. Ara, baix l' aspecte religiós, hi ha que considerar que per l' andamiatge de la construcció, un' ànima convertida, l' ànima mateixa de tots los juhéus de la tribu de Roboám, pot escalar fácilmente l' eterna benaventuransa.

Pero 'ls incréduls, los escéptichs, la gent materialista y mundanal, entre trago y trago de cervesa; entre pipada y pipada de tabaco, deyan:

—Ja veuréu com hi haurá hagut negoci.

* *

Un d' aquells esperits mesquins incapassos de concebir qualsevol d' aquellas empresas hábils ab las quals Samuel havia sabut arrodonir la sèva fortuna, deya:

—A mi ningú m' ho treu del cap; ja veureu com un cop terminada la fatxada en projecte, Samuel farà 'l negoci de las fotografias.

—¿Y vols tú que per explotar un mesquí negoci de cartulinas se desprengui de la suma de 800,000 marchs? Samuel no es tan tonto.

Un altre més maliciós que l' anterior, deya:

—Senyors, mentres vosaltres fixeu la vista únicament en la fatxada, de segur que Samuel,

á la manera de tots los negociants destres en l' ofici, tè la sèva vista y 'l seu cor fixats en un altre siti. Precisament darrera de la Catedral de la nostra estimada ciutat de Barceloburg hi ha unas casas vellas, propietat del Cabildo, que donan avuy escassos rendiments á causa de sa mateixa vellesa. Ja veuréu, donchs, com junt ab la fatxada se construirá un gran macís de casas de lloguer en l' emplacament de las vellas casas del Cabildo. Y ja veuréu com la fatxada quedarà de Dèu, y las casas de lloguer de Samuel Perque desenganyéuvos: la qua va sempre darrera, y la qua á que Samuel s' arrapa 's troba, com totas las quas, darrera de la Catedral.

* *

Mentres duravan aquests comentaris y prejudicis més ó menos fundats, se plantejavan molt activament los preliminars de la construcció.

Ja Samuel s' havia presentat al bisbe Cataling, que regia ab molt lluhiment la Seu barceloburguesa. Lo prelat es un home que gosa fama de net de clatell y de gran fumador. Lo fum del encens lo recrea menos que 'l fum del tabaco, que, segons diuhen es un gran desenterbolidor de las potencias. Aixís es que al bisbe Cataling se 'l tè per un home espavilat.

Samuel siguié acullit ab extraordinaria cortesia; pero ab la vista molt oberta. Lo prelat lo deixá dir, lo deixá explayar á *tuti-plè*

Samuel—segons li manifestá—estava agrahit als grans favors que li havia dispensat la Divina Providencia. Gracias á la protecció del Cel havia reunit una fortuna considerable; havia arribat á una edat molt avansada y gosava dels beneficis de una salut perfecta. En pago de aquests favors, ell que havia nascut precisament davant de la Catedral; ell que desde noy contemplava ab dolor aquella inmensa paret sense fatxada, aquell llibre de pedra primorós, sense enquadració, havia pensat en costejarla, y ho faria ab molt gust, si 'l bisbe Cataling l' honrava acceptant lo seu oferiment.

Lo prelat, donantli una bona ensabonada ab sabó de olor, pero guardant sempre la major prevenció perque may pogués dir ningú que havia obrat de fluix y que Samuel havia lograt engatussarlo, un cop las obras estigueren á punt de comensar, li digué un dia:

—Ja sabrá, Samuel, que de la vida dels homes Dèu ne disposa sense donarne comptes á ningú. Per lo tant—y no prenga lo que li dich com una proba de desconfiansa—¿no créu vosté que seria convenient depositar los 800,000 marchs que han de costar las obras? Vosté podria morir...

—No diga més—respongué Samuel—se depositará aquesta suma; pero ab una condició.

—Digui.

—Que jo haig de ser l' empresari de l' obra. En pedra, en morter, en fi, en tot lo relatiu al art de construir hi entench més jo que cap arquitecto... Jo porto la cosa al céntim y no permeto despilfarros... Per lo tant, si sense detriment del esplendor de la construcció, puch fer alguna economia...

—Está perfectament, y res més just que lo que demana—digué 'l prelat donant una pipada, plé de satisfacció, al considerar que ja no podia haverhi qui 'l tatejés de imprevisor.

Y fets aquests tractes, las obras van comensar.

* *

—¡Negoci!... ¡negoci!...—cridavan los murmuradors de sempre.—Samuel es l' empresari; Sa-

muel explota als contractistas; Samuel, de certes coses es contractista ell mateix.

—Pero ¿no ho paga tot ell?—deyan los amichs del bisbe Cataling.—Podrá fer negoci ab si mateix—afegian—pero tot lo que deixi, tot lo que regali, siga molt, siga poch, de la butxaca s' ho haurá tret, y no s' ha vist may, ni es possible, que una resta se converteixi en una suma.

Aparesqué la fatxada al cap de dos ó tres anys; una construcció mesquina, retallada, pobre, de trist aspecte. Apesar dels 800,000 marchs en qu' estava pressupostada, ab prou feynas n' havia costat 400,000.

—Escolti, vosté que parlava del negoci de las fotografias ¿créu possible que si se 'n treuhen de aqueixa fatxada la compri ningú?

Confesso que m' hi equivocat: no es, no pot ser aquí 'l negoci.

Entre tant se projectava transformar las sis casas del Cabildo en sagristia de la Catedral de Barceloburg. Los planos estavan llestos y res tenia que veure ab l' assumpto 'l gran Samuel, de la tribu de Roboam.

—Escolti, vosté que parlava de la qua de la Catedral: si aqueixa qua 's transforma en sagristia ¿créu possible que Samuel s' hi arrapi?

—Es veritat, ho reconech y fins li confesso que comenso á creure en la possibilitat dels miracles. Y 'l bisbe Cataling continuava fumant, plé de satisfacció.

Fins que un dia, al rebre una certa noticia inesperada, li caygué 'l cigarro dels dits, y per la boca, oberta en rodó, li escapá una glopada de fum cargoladís, que 's desvanesqué en l' espay, com se desvaneixen las ilusions dels homes... per mes que aquests homes sigan bisbes, y bisbes espavilats.

S' hagué de convencer á pesar seu.

Samuel, lo juhéu convers de la tribu de Roboam, se l' havia rifat.

Lo regalo de la fatxada de la Seu de Barceloburg (Alemania) era un negoci, y un negoci molt gros.

¿Volen saberlo en tots los seus detalls, veritat?

Donchs, atenent á que 'l present article alcança ja las dimensions requeridas, servéixinse esperar set dias més.

Pensin que 's tracta de un verdader logogrifo. Per lo tant, la solució en lo próxim número.

P. DEL O.

ENSAIG GENERAL.

La corporació dels guras dant la llissó y aprenent las famosas Ordenansas que 'ns ha fet l' ajuntament.

LA OVACIÓ.

SEMBLANSAS CATÓLICAS D'

(LION)

Importunant nit y día, buscant recomendacions, fent la gara gara als actors y fins regalant puros al segón apunte, en Llorens havia lograt que la empresa acceptés lo sèu drama, *El soberbio bofetón*, ó *manos blancas no ofenden*.

Al director del teatro 'l titulli semblava llarch; pero més llarch li vá semblar á n' en Llorens lo temps que vá passar desde 'l dia que van acceptarli 'l drama hasta que van fixar definitivament l' estreno.

¡Quin calvari pèl pobre xicot! Fer copiar l' obra, treure papers, repartirlos, escoltar las observacions y queixas dels actors, modificar la part de tres ó quatre d' ells perque estiguessin contents, anyadir un parlament al paper de la dama jova, posar més xistes á la part del graciós, fer que 'l traidor morís al final en lloch de matarlo en lo segón acte...

Després, los ensaigs. L' un dia no hi anava 'l galán, l' endemà faltava la característica, á lo millor feyan festa tots. Pero en Llorens, á forsa de paciencia y de tragar saliva, vá anar conduhint la nau á port, avenintse á totas las exigencias, suportant tots los desayres y fins rihentse dels despreciatius cops de puny que la dama jova donava en los eusaigs al manuscrit del sèu paper, perque com ell mateix havia confessat en lo subtitul del drama, *manos blancas no ofenden*.

Per últim vá senyalar-se fetxa per l' estreno.

—Dijous—vá dirli 'l director—es lo dia de la batalla. Preparis á suhar de debó.—

¡Més de lo que fins llavors havia suat! Respecte á aixó, en Llorens esperava resignat lo fallo del públich. No volia patir més: prou havia suferit en los preliminars. Si l' aplaudian, bè; si 'l xiulavan, paciencia.

Pero ¿xiularlo? ¿per qué l' havian de xiular? ¿no li havia dit lo director que 'l drama tenia condicions y efectes casi segurs? ¡Estaría bè que després de tantas fatigas, quan ja 's veyá á la platja salvadora, la sèva obra naufragués entre una tempestat de pitos!...

—¿Xiularme? ¿xiularme?

Poch á poch, aquesta idea que al principi semblava no preocuparlo gens, vá anar adquirint proporcions gegantescas. La expectativa d' una xiulada 'l tenia neguitós, frenétich, ab una febra continua.

No sabia qué fer... ¿S' exposaria á las contingencias d' un fracás? ¿Arrostraria 'ls perills d' un escándol teatral, davant dels sèus amichs, de la sèva familia, de la sèva promesa que havia d'

A l' entrada de la iglesia, una pica d' aygua beneyta.

ocupar un palco-prosceni per véurel millor quan sortís, cridat en escena?

Valia més retirar l' obra, avants de que aixó succehís; encare hi era á temps. Si; la retiraria; donaria qualsevol excusa á la empresa y se 'n portaria 'l drama á casa perque no 'l poguessin representar...

Pero ¿era decorós aixó? ¿podia ferho? ¿y 'l compromís que tenia ab lo públich? ¿y 'ls anuncis que s' havian escampat á profusió participant l' estreno de *El soberbio bofetón*?

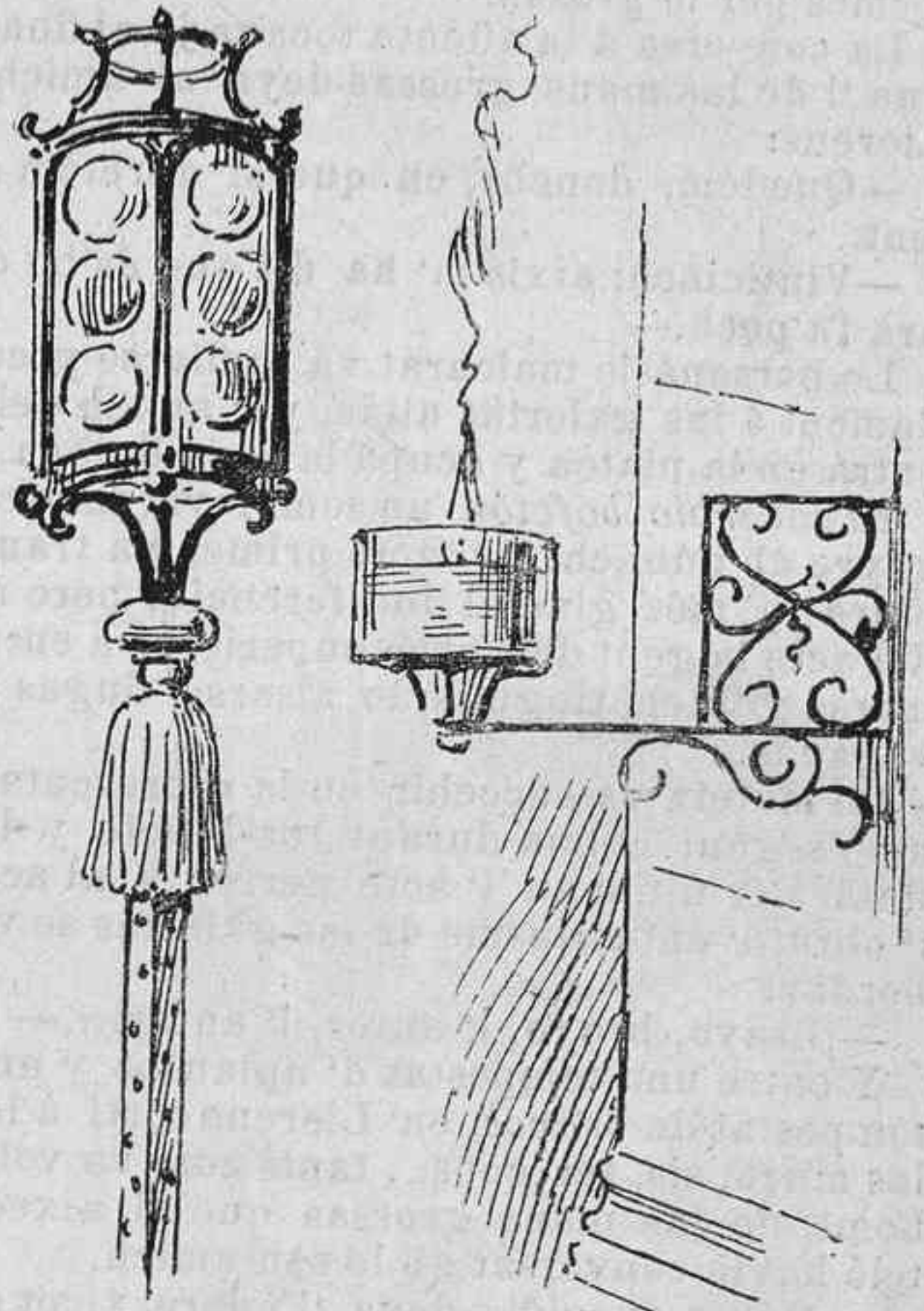
En Llorens se desesperava sense trobar solució al conflicte; desitjava y temia, confiava en l' éxit y entreveya un desastre... ¿Qué podia fer?

UNA TABERNA ALEMANA.

D' OR)

Al cor, un gran faristol.

Lo fanal d' acompanyar lo Viátich y la llantia del interior.

Un amich—que per aixó son los amichs en aquest món—vá encarregar-se de desvaneix 'ls seus tristos pressentiments.

—¿De qué tens por?—vá dirli:—¿d' un fracás?

—Sí, com més s' acostava 'l dia del estreno, més augmenta la mèva cobardia. No ho puch remeiar.

—Ets un tonto: l' obra no t' ha de donar cap cuydado. ¿No sabs qu' está bi? ¿no estás convensut de que ha de produhir efecte?

—Sí, pero...

—Déixat de tonterias. Tindrás una ovació ruidosa, una tempestat d' aplausos, un éxit fenomenal. Jo te 'n responch.

—¿Tú? ¿en qué 't fundas?...

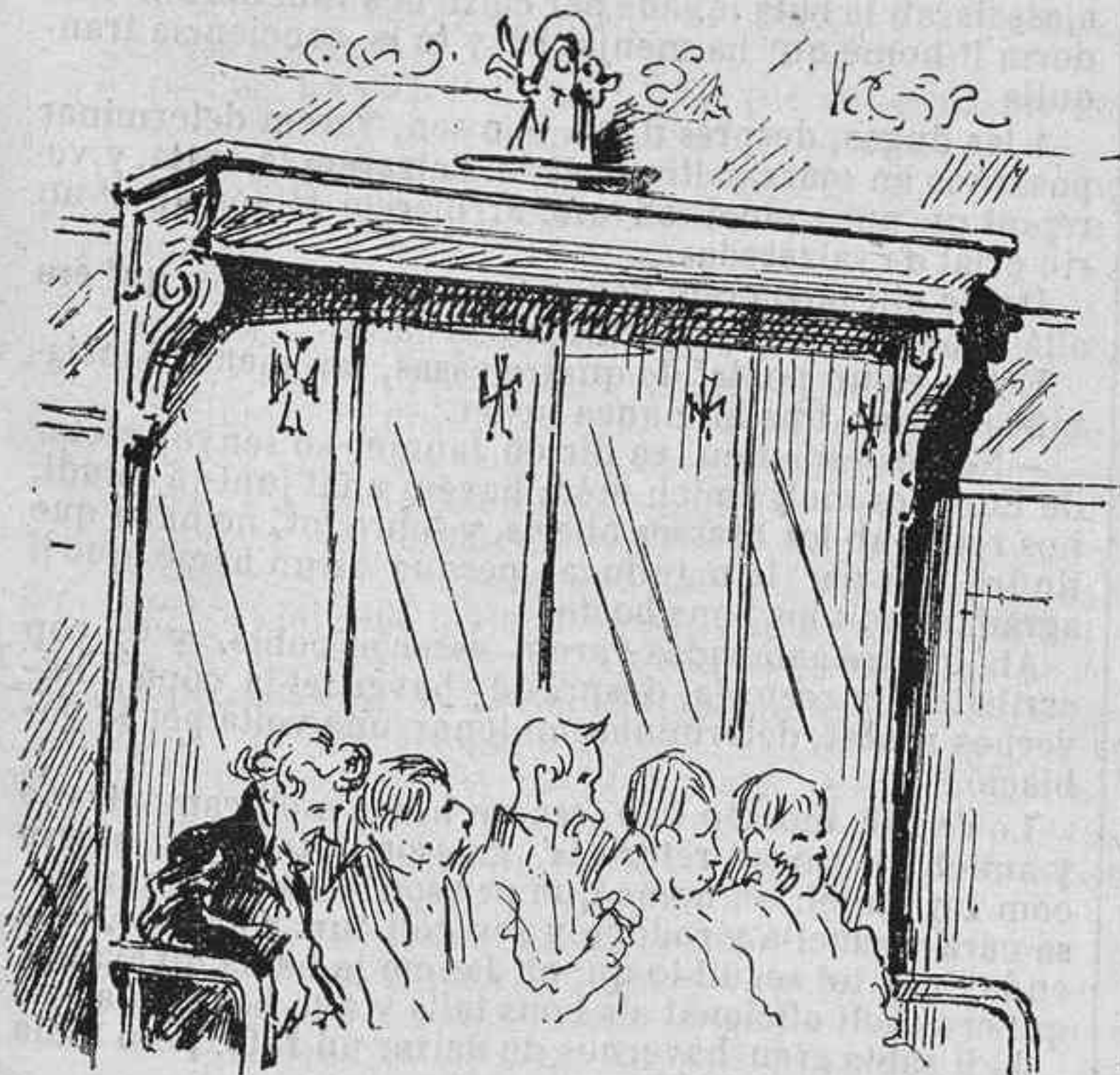
—En... no vulgas sapiguerho. Lo que has de fer, es estar tranquil.—

En efecte: las paraulas del seu amich van reforzar los decayguts ánims del pobre autor. La xiulada que per un moment havia ja vist sobre 'l seu cap, tremenda y amenassadora, 's dissipava, 's fonia, s' allunyava pausadament y acabava per desvaneixers del tot. Darrera de la nuvolada de la incertitut, apareixia l' arch de Sant Martí del triunfo.

Vingué 'l dia del estreno.

A las vuyt del vespre en Lloréns ja era al teatro. Passejantse frenétich pèl escenari, de tant en tant s' acostava al teló y aplicava 'ls ulls als forats de la inmensa cortina, pera veure la gent que anava entrant.

La sèva promesa y familia van ser dels primers en ocupar los seus assientos. Després van venir altres concurrents, y altres y altres; lo teatro va omplirse poch á poch y en lo moment d' alsarse 'l teló, la gran sala ofería un cop de vista bastant agradable. Lo únich que hi faltava era l' amich

Lo banch de l' obra.

de 'n Llorens; pero no era gayre lluny: estava en lo saló de descans enrahonant misteriosament ab un personatge alt, malcarat y dotat de mans disformes per lo grosas.

La conversa á la quienta tocava ja al final, perque 'l de las mans grossas deya al amich de 'n Llorens:

—Quedém, donchs, en que si apretém de valent...

—Vinticinç: aixís m' ha dit que us ho digués ara fa poch.—

Lo personatge malcarat va enfilarse precipitadament á las galerías altas, y l' amich del autor entrá en la platea y ocupá la sèva butaca.

El soberbio bofetón no semblava impresionar gayre al públich. L' acte primer va transcorre entre la més glacial indiferencia; pero al final del acte la gent dels pisos superiors va entusiasmarse y 'l teló tingué que alsarse dugas ó tres vegadas.

Lo mateix va succehir en la representació del acte segón: calma durant tot l' acte y deliri al final. Per últim en l' acte darrer y al acabarse l' obra, l' entusiasme de las galerías se va desbordar.

—¡Bravo, bravo, l' autor, l' autor!...—

Y entre una tempestat d' aplausos y un' altra tempestat de *bravos*, en Llorens sortí á las tau-las cinch, sis, set cops... tants com va volguer l' home de las mans grossas que al aixecarse 'l teló havia conversat ab lo seu amich.

—¡Quina ovació!—deya 'l pobre xicot corrent adelaratpèl escenari—¡quin éxit més complert!—

Tres minuts després, l' home de las mans grossas apareixia darrera d' un bastidor y acostant-se á n' en Llorens, li deya:

—¿Ahont los haig d' anar á cobrar los vinticinç duros?

—¿De quins vinticinç duros me parla?

—Dels que m' ha fet prometre si li donava una ovació.—

A n' en Llorens l' ànima li va baixar als peus: li va semblar que *la soberbia bofetada* queya en aquell moment sobre la sèva propia galta.

A. MARCH.

ÍNTIMA.

Si en gat pogués convertirme totas las nits, ma estimada, sols per vení allá ahont ets tú deixaria en pau las ratas.

Penjant de la esquena mèva portaria la guitarra, perque si tinguesses són pogués ella desvetllarte.

Y assentat en lo teulat que fa d' abrich á ta casa, ab veu clara y armoniosa te diria estas paraulas:

«Surt nineta al finestral á escoltar ma serenata, que clar veurás en mos cants l' amor, que 'l cor m' esgarrapa.»

QUIET VINYAS.

UNA CASSERA.

A las quatre del matí sortíam de Delfiá ab la escopeta á coll, lo sarró ben provehit, las espartenyas ben corda-

das y ab bonas ganas de caminar, en Jaume, l' apotecari y jo, acompanyats de quatre gossos qu' eran l' enveja del poble.

Feya dos días que allí 'm trobava y varen voler obsequiar-me.

—Ja veurá, 'm deya en Jaume tot carregant la escopeta de pistó. ja veurá quína diada 'ns emportém: á las set matarém lo cuch, correrém aquella ala de montanya y molt será que no escabetxém un parell ó tres de perdús; cap allí las deu, que 'l sol comensa á picar, nos deixarém caure á aquella pineda que veu desde aquí estant y, un cop allí, farém la gran xalada. ¿Li agrada 'l programa?

—¡Ja ho crech! li vaig contestar.

—¡Donchs en marxa!

Y efectivament tot va passar tal com ho havíam dit, y á las deu en punt estavam á la sombra de la pineda ab tres perdús y una pila de cogulladas.

Allí varem seure á terra y, com per art d' encantament, me trobí davant d' una greixonera ab una dotzena de costellas: un paper d' estrassa doblegat vint vegadas feya de plata á una cuixa de moltó, un barret de palla apareixia plé de peix fregit y per allí terra jeyan escampats peras, pomas, préssecs y altrás fruytas.

Jo estava admirat: me semblava veure reproduhir lo miracle dels pans y 'ls peixos

—Pero ¿cóm diantre ha pogut sortir tanta cosa de tres sarróns?

—¿Aixó l' extranya? va dir en Jaume trayent de sota de la brusa un pá de tres lliuras. ¿Veu? aquí sota hi va 'l pá, á las butxacas la fruyta, en aquesta bossa del forro lo peix y la carn repartida pèls sarróns. Y ara prou explicacions, que ja es hora de posar foch á la máquina.

¡Redimonxi! Y quína gana s' agafa per aquells terrenos! Aixó sí, tot nos convidava, la sombra de la pineda, lo flayre del romaní, la fresca, la vista. Qu' hermosa es aquella vista! La pineda corona la cima d' una montanya, desde la qual se domina quasi tota la plana del Ampurdá; d' un cantó la clássica curva del golf de Rosas, y encastats á las montanyas vehinas s' hi veuhen, arrodonits, Pau, Palau, Vilajuiga, Garriguella y altres molts poblets y masías; Perelada y Vilanova blanquejan més ensá; cap al fons 's distingeix lo campanar de Castelló d' Ampurias, y de la banda del sur la massa enorme del magestuós castell de Figueras.

En un moment varem despatxarho tot. Nosaltres cuydantnos de la carn, y 'ls gossos dels ossos, deixarem tot alló net com una patena. Los pobres bòts, y aixó qu' eran de porró cada un, varen quedar escorreguts, sense una gota de sanch. ¡Pobrets! Fins me feyan llástima!

—Hi cargolarém un cigarret... y ¿ara, quí es que camina?

—Ara á fer petar una bacayna, 'm van respondre; hem de deixar passar las tres horas de sol fort... Y allí terra, ajassats, ab la bota inflada per coixí, nos vam dormir com dorm l' home qu' ha menjat bè y tè la conciencia tranquila.

A las dugas, després d' un bon son, varem determinar posarnos en marxa altra vegada. Baixarem la costa, y vorejant un puig plé d' olivars, arribarem al sorral d' un riu orlat de salzeredas.

Desde allí poguerem veure 'l poble de Equis, qu' era allá ahont havíam projectat passar la nit.

Equis es un poblet de quatre casas, tan menut é insignificant, que fins hi manca fuster.

—No vos espantéu, va dir en Jaume. Lo senyor rector de Equis es molt amich mèu: havém anat junts á estudi; nos rebrá ab los brassos oberts, y sobre tot, no hi ha que tindre pòr per la manduca, perque es un home que li agradan molt los bons bocíns.

Ab quatre gambadas varem ésser al poble, y un cop arribats á la rectoría, després d' haver fet la copa y havernos rentat, determinarem donar una volta per la població.

Lo rector, mossén Pau, era un home molt campetxano y amich de pocas retóricas, grassonet, trempat, alegre com un gínjol; un home que per son ventre voluminos, sa cara vermella y rodona y son coll curt y groixut, feya endavinar tot seguit lo qu' en Jaume ja havia dit avants, qu' era molt aficionat als bons talls y á la bona vida.

Ja li sabía greu havernos de deixar un rato; pero tenia un enterro d' una criatura.

—¡Aixó ray! varem dirli; ja l' acompanyarém.

En aquell poble sí que 's veu que no van pas ab gay-

res preàmbuls per qüestions d' enterros. A lo menos per lo que feya aquell

L' escolá ab una cota que 's veyia que no era feta per ell, per quant ensenyava dos pams de pantalón de vellut negre apedassats de panyo gris, l' escolá, com deya, anava al davant portant la creu de la parroquia; venían á continuació 'l pare y la mare de la criatura aquell ab un caixó de pansas mitj cobert ab una tovallola que no privava de llegir en una de sas caras. ab lletres grossas negras: *Frutas*; de l' altre costat. *Peso neto 10 ks.* y en l' altra cara *Calidad superior*. Allí dins anava amortallat lo pobre albat Després veníam lo rector y nosaltres tres; ningú més.

Nos trobavam ja en lo cementiri y encare no me 'n havia donat compte. Alló no era cementiri: era un camp ab plantas, ab arbres, y per l' únich que podia presumirse que allí hi enterravan, era per tres ó quatre creus de fusta clavadas en la terra. Un clot obert va engullirse aquella criatura, sens que vejéssim una llágrima en los ulls de 's autors de sos dias. Lo pare estava com mut; la mare era l' única que de tant en tant trencava lo silenci ab un «Dèu se me l' ha emportat: ell sabrá perquè ho ha fet». Vaja. 's veu qu' en lo poble d' Equis hi ha molta resignació

Ja estava tot llest. Nosa'tres ja no hi teníam res que fer allí y varem tocar lo dos precedintnos l' escolá ab la creu sobre l' espatlla á tall de carrabina, fent lo peu coix á voltas, saltant quan trobava un clot d' aygua y de tant en tant fent servir de pica la creu pera fer lo salt de la garrotxa

De tornada á la rectoría. los nostres nassos varen aixamplarse una cana. Se havia difundit una agradable olor de cuyna per tot. qu' era capás de fernos venir gana, si no l' haguessem treginaada del passeig qu' havíam fet

Hi ha que fer honor á la majordona: si la olor de la cuyna feya vindre gana, no 'n feya vindre menos la netedat de la casa, pero sobre tot la de la taula. Estovallas y tovallóns blanchs com la neu y ab aquella agradable olor de bugada feta á casa... Sobre la taula hi havia plats ab anxovas, olivas, tomátechs, enciam, cébas, pebrot escalivat, y al bell mitj una colossal fruytera ab unas peras y unas pomas que no hi havia més que mirar.

Fóra un may acabar dir tots los plats que varen clavarlos, y entre ells may més olvidaré una llengua de bé ofegada que hauría satisfet lo paladar més exigent y delicat.

Nosaltres per correspondre á tanta magnificencia, nos desfeyam en alabansas á tot lo que 'ns portavan. ¡Y quíns pebrots més bons! .. ¡Y quín ví ranci!...

He confesso: tot m' agradava; pero com aquellas olivas no havia may saborejat res igual; de tal modo, que ja havíam menjat postres, y á pesar d' aixó jo tornava ab las olivas.

—Sab, mossén Pau, vaig dir'i, que aquestas olivas no tenen preu? ¿Son d' aquí també?

—Ja ho crech, va contestarme, y de la mèva cullita que son, lo mateix que las verduras y la fruyta que ha menjat

—Crég' im, donchs, que tinch ganas de visitar aquesta propietat, que deu ser una especie de Paradís terrenal, vaig replicar tot posantme una oliva á la boca.

—Home, va dirme, no 'n tèn pas necessitat. Ja hi ha estat avuy. ¿No ha vist lo cementiri que tot son arbres fruyters y verduras? Donchs tot alló es mèu.

La boca va obrirse, no sé si d' admiració, espant ó fástich y aquella oliva que hi acabava de ficar va caure sobre 'l plat que tenia al davant. Lo primer moment va ser realment de terror; las olivas me semblavan ulls, los pebrots trossos de carn humana, las peras y las pomas se 'm figuravan entranyas. Veya ab horror l' imatge de aquella criatura y m' imaginava ja á son cap convertit en meló, los brassos y camas tornantse raves y matas d' enciam y son cos transformat en una colossal capsa de bróquil.

¡At! Llaboras m' explicava alló del enterro que tan ex'rany m' havia paregut, aquell caixó d' adroguer y sobretot aquellas inscripcions *Frutas* y *Calidad superior*.

Mes passada la primera impressió, la reacció no 's va fer esperar. Lo paladar va dominar al sentiment de repugnancia y horror que s' havia apoderat de mí. Bè mirat ¿qué sabía jo de lo que menjava en altres puestos? ¡quí sab d' hont provenia. . y dolent encare!...

COMERS DE GOSSOS.

—¿No se 'm tornarà rabiós?
—¡Ni 'ls mils! Vajissel mirant.
¡L' he tingut un mes ó dos
á dispesa ab en Ferrán.

Alló á lo menos era bó, excelent, tant excelent que 'm va fer exclamar:

—¡Caramba, mossén Pau! Ja li dich jo que tèn uns feligresos bèn bons

DOCTOR MIGRANYA.

AFIRMATIU.

Si de l' ànima 'l rostre mirall es y 's demostra sovint qu' es al revés; que un home, per la cara, criminal, resulta una bellíssima persona, com també 'l cas se dona de que un home, pèl rostre, molt formal, molt honrat, molt de bè, resulta sé' un pillet..., dich y diré: ó bè 'l mirall se 'ns rifa, ó aixó de l' ànima es una enganyifa, ó bè 'l que va sentá' aqueix precedent era un home molt guapo y molt dolent.

J. BARBANY.

¡ENDA VANT!

¡Ja no hi ha Pirineus!

Las corrents anarquistas femeninas, nascudas á Paris, han traspasat la frontera y s' han presentat á Barcelona.

Diumenje va haverhi un *meeting* de donas avansadas, en lo Circo Equestre. Era dia de festa, la entrada gratis, feya una tarde magnífica...

y naturalment, lo Circo va omplirse de gom á gom.

No s'hi va presentar cap Lluïsa Michel, pero no tardarém en véuren sortir alguna. Aixís ho fa esperar la forsa de varios discursos que allí van pronunciar-se.

Se veu que las doctrinas modernas han fet molt camí. Fins las donas las coneixen, y no sols las coneixen, sino que las propagan.

¡Ab quin brillo va parlarse en lo Circo, de la revolució social, de la emancipació de la dona, de la explotació, de la resistencia, dels drets naturals, de la anarquia y del colectivisme!... Semblava alló una càtedra de dret revolucionari.

Van dirse barbaritats com lo puny y veritats com l' Evangeli.

—Es necessari—criava una—que cada sexe fassi la feyna que li pertoca: los homes que s'ocupin en lo qu' es propi dels homes; nosaltres no podém fer sino 'ls treballs que 'ns corresponen —

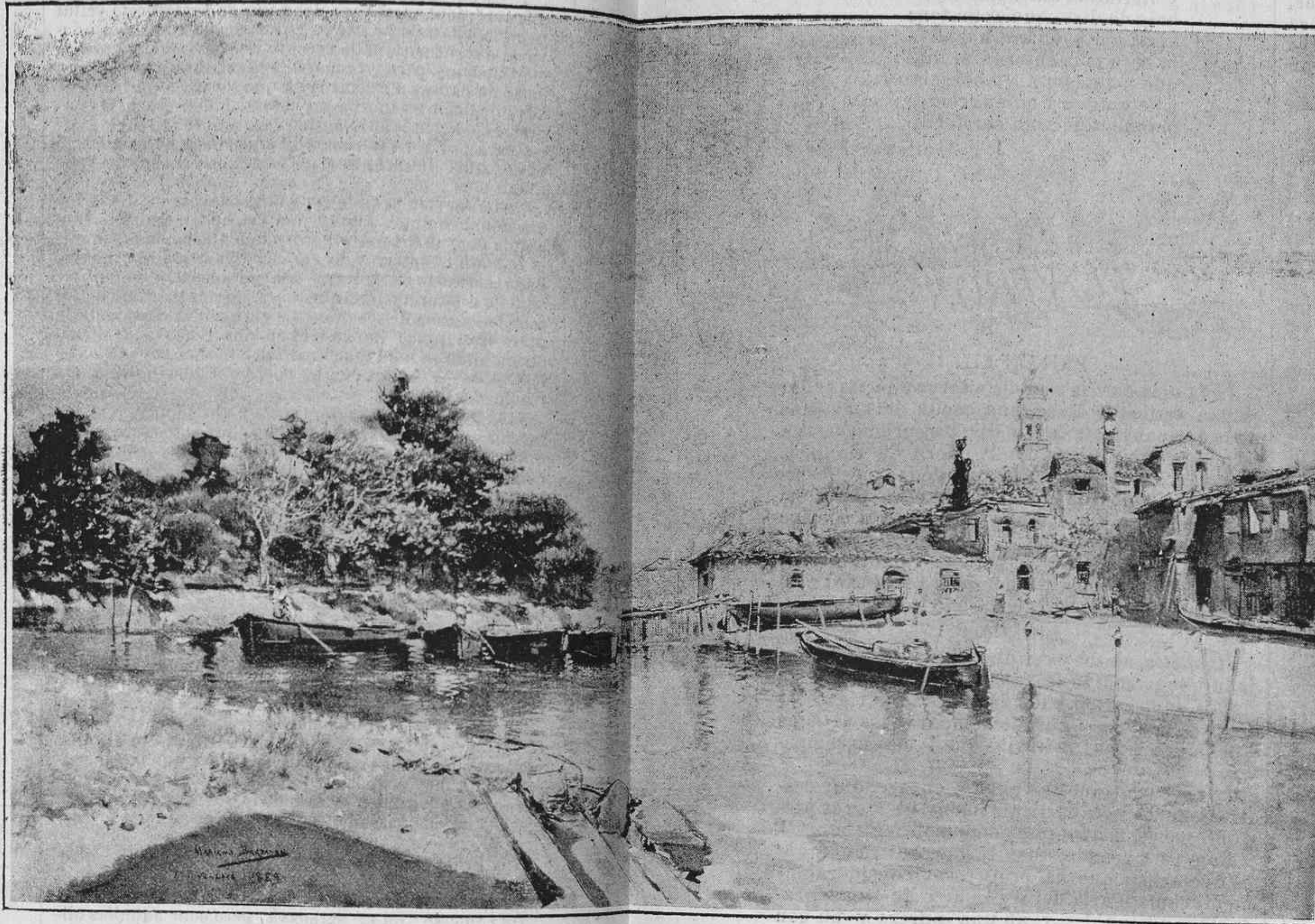
¡Molt ben dit!
Mentres hi haja homes ab barba que 's dediquin á vendre botons y trencillas y donas que treballin á la pedrera, lo mon estarà mal montat y 'ls moderns propagandistas tindrán rahó.

Los homes, que fassin los treballs de forsa; las donas, que s'estiguin á casa á cuidar de la quitxalla. Y las que tinguin temps sobrant, que vajan á ocupar las plassas d' aquests joves robustos que malgastan la seva existencia amidant cretona embolicant cintas y fent bacaynas sobre 'l taulell.

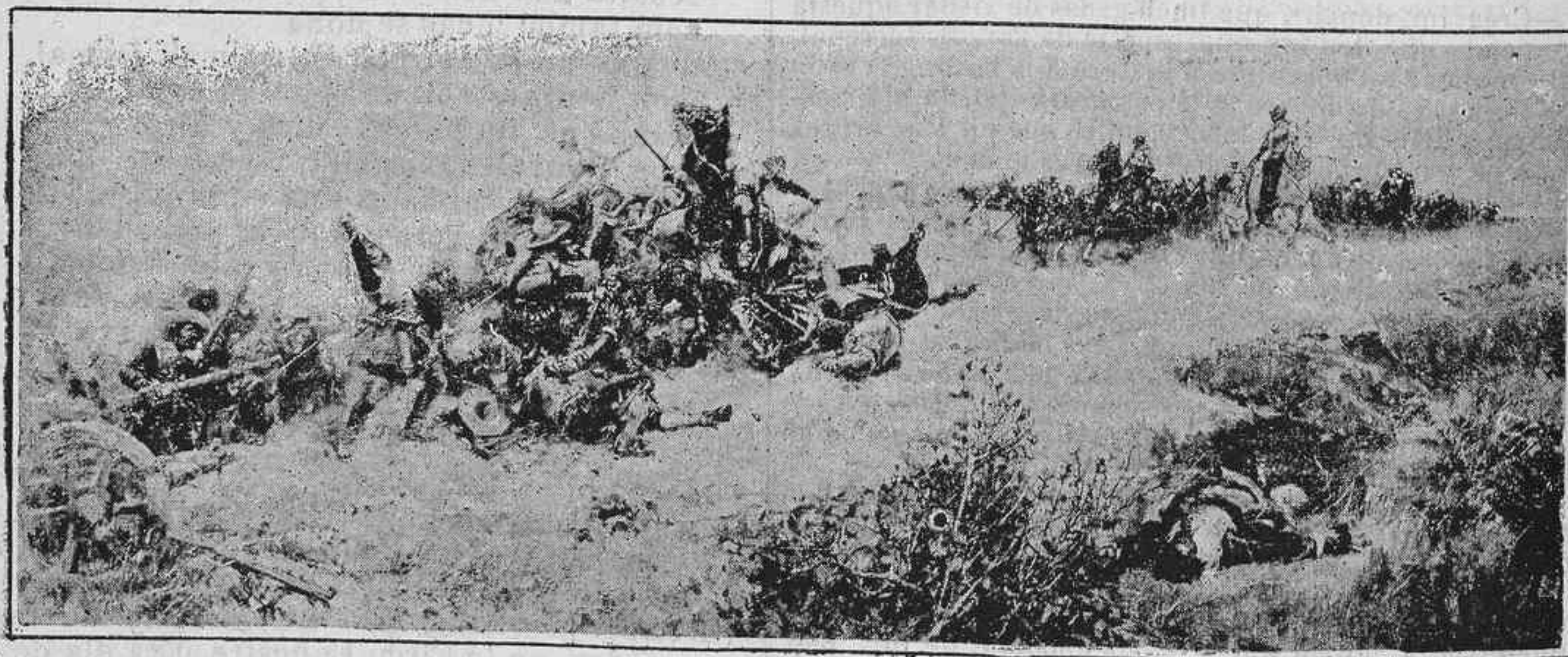
Si tot lo que va dirse al Circo hagués sigut per aquest istil, la festa hauria merecut los aplausos de tothom; pero va parlarse tar bèdelas huelgas y de la revolució social, y aixó en llabis d' una dona me sembla una verdadera heretgia; lo mateix que si un home parlés de vora-vius, repunts y sobrefilats.

Cada vegada que una oradora deixava anar alguna nota aguda, los espectadors bromistas aplaudían y la animavan per veure si la feyan anar encare més enllá.

PÁGINAS ARTÍSTICAS, per Mariano Barbassan.

VENECIA.—CANAL DE SANTA MARTA.

UNA BATALLA.

UN VENEDOR D' ESTAMPAS.

—¡Aixó es aixó!—deyan:—¡ara va bè! ¡llenya á tot lo existent!—

En cambi las personas sensibles—que també n' hi havia algunas—s' horroritzavan y entreveyan ja días de dol y de devastació.

—¡Ay!—exclamavan:—ara sí qu' estém frescos. No faltava sino que s' hi fiquessin las donas... ¡La destrucció social es segura é inevitable! Ellas, ellas la realisarán.—

No hi ha que alarmarse massa depressa. Lo que realisarán ellas, es una nova reunió que ja anuncian y ahont no hi admeterán homes.

Aixó ha de tranquilisar als espantadissos.

Una reunió de donas solas no pot tenir cap classe d' importancia.

Podrán cridar, podrán dir las atrocitats més insignes, pero no passarà d' aquí.

Res de lo que las donas intentin pot donar resultat, sense la fecunda intervenció dels homes.

Que no ho olvidin.

MATÍAS BONAFÉ.

UN MIRACLE.

Per una corda pendent un aymant se va enfilar, quan de prompte 's va trencar y caygué, pero al moment li acudí 'l bon pensament de nombrar no sé quin sant, y així al dimoni espantant tal prodigi succehí, que de mal, no 's va sentir: porque va morí 'l instant.

P. TALLADAS.

LLIBRES.

UN VIATJE DE NUVIS, *humorada en vers*, per C. Gumá.—La nova obreta que aca-

ba de publicar lo popular autor de *La primera nit* y *Del bressol al cementiri*, es, com totas las sèvas, una garba de xistes y un remey magnífich pera ferpassar lo mal humor. Baix un ropatje lleuger y una apariencia ignocent, l' autor satirisa en *Un viatge de nuvis* la inconcebible candidés dels enamorats fogosos que 's deixan portar al peu del altar per una dona molt guapa, molt atractiva, molt tot lo que vulgan, pero á qui ells apenas coneixen y de qui tot just saben lo nom y las gracias exteriors, sense sapiguer res del seu passat ni de la seva historia. ¿Cóm ha d' acabar un matrimoni verificat en aquestas condicions? En una catástrofe més ó menos parecuda á la que dona fi al *Viatje de nuvis*.

L' obra comensa ab un diálech molt sustanciós y escrit ab gracia inimitable, que l' autor sosté ab lo nuvi. ahont aquest li revela que fa vintiquatre horas que s' ha casat... y en aquell moment acaba ja de divorciarse. ¿Per qué?

Aquí está 'l bussilis, aquí vè la narració del casament y del viatge. Lo nuvi ho explica tot, tot absolutament. Cóm va coneixer á n' ella, de quina manera 'l van pescar, la celebració del matrimoni, lo viatge en carril, las cómicas peripecias que durant aquest tenen lloch y per fi la inevitable catástrofe, l' inesperat desenllás que forzosament obliga al nuvi á abandonar la dona ab que s' ha casat aquell demati.

A pesar de lo escabrós del assumpto y la atrevida *naturalitat* del final, l' autor salva ab molta cautela las dificultats y diu tot lo que ha de dir, sense relliscar ni deixar apareixer un sol moment la nota verda.

De bona gana copiaría aquí un tros d' aquesta humorada; pero no sapiguent quin passatge escullir, perque tots son igualment xispejants y graciosos, prefereixo deixarlos intacte lo gust de saborejar per vostés mateixos la salada historia del *Viatje de nuvis* y las divertidas escenas que en ell se desarrollan.

Acaba de donar més atractiu á la obreta la intencionada ilustració que hi ha posat lo celebrat artista Sr. Moliné, caricaturista d' aquest periódich. Cada dibuix representa una de las escenas culminants del *viatje* y donan al lector una idea exacta del moment y de la localitat.

No es, donchs, d' extranyar que *Un viatge de nuvis* haja sigut un éxit pèl seu autor y que 'l públich se disputi 'ls exemplars, amenassant agotar á corre-cuyta la tirada.

Si l' han llegit, ja veurán que no exajero: si encare l' han de llegir, no 'ls puch dir sino una cosa: llegéixinlo.

RATA SABIA.

Á LOLA.

Quan vaig dirte si volias entaulá ab mí relacions, vares dar-me las rahóns per las quals no hi accedias; jo, pensant que sols voldrias dar-me un rato d' ansietat, ab amor reconcentrat vaig pintarte ma passió, y llavors tú, ab un sech ¡no! vas deixar món cor trinxat.

Mes avuy, Lola, que 'm vens ab excusas y cansós.

demanantme mil perdóns y oferintme amor inmens, haig de dirte que si 'm tens ver amor, com ara has dit... ja te 'n pots entorná al llit, que 't detesto... t' aborreixo... y de goig ara m' engreixo perque 't deixo 'l cor ferit.

J. F. G. (GRASYNO).

PRINCIPAL.

Ja fa días que 'ls cartells adornan la fatxada; ja han arribat á Barcelona molts dels artistes de la companyia; la funció d' inauguració estava fixada per ahir dijous, ab l' ópera de Gounod, *Mireille*, que ab tot y ser una de las més inspiradas del autor de *Faust* y estar en repertori permanent en tot Europa no s' havia encare cantat may á Barcelona.

La campanya empresa pèl Sr. Roudil inspira verdader interés als filarmónichs per lo tant nosaltres procurarem seguir-la ab lo major interés.

LICEO.

Rigoletto, ab tot y ser una ópera tan manosejada que tothom se la sab de memoria, encare figura en lo cartell y t' aficionats á anarla á sentir pera donarse 'l gust de comparar los artistes que la desempenyan ab los que l' han desempenyada.

L' execució aquesta vegada, encare que desigual en conjunt, particularment ha lograt produhir moments d' entusiasme molt legítim.

Com per exemple, quan la Turconi-Bruni, qu' es una artista que ha progressat considerablement, canta l' aria del segón acte ab unas gradacions admirables y ab una puresa y un bon gust, com may haguessem sentit aquesta pessa. Si l' apreciable artista s' hagués mostrat á igual altura en lo restant de la representació, no hi ha dupte que tindriam ab ella una verdadera celebritat.

Lo tenor Moretti demostrá alló que diu l' Evangelí: «Los humils serán exaltats». Com á segón tenor cantava anys endarrera en lo Liceo: la veu ha anat desarrollantseli, y en la manera d' emetre-la demostra un gran desembrás y fins realisa primors que 'l públich li premia ab generals aplausos. Aplaudit en la pessa de sortida y en lo *duetto* del acte segón, hagué de repetir la segona estrofa de la *cansone*, á las vivas instancias de la concurrencia.

A l' Aragó no es lo paper de *Rigoletto* un dels que més li escauhen. No obstant, procurá quedar com un home. Bè la Carottini en *Magdalena*, y mol discret en Visconti en *Sparafucile*.

Després de *Rigoletto*, *Lohengrin*. ¡Quin salt més tremendo! ¡Del Verdi de aquell temps, tan apegat á l' escola italiana, á Wagner, lo gran reformador de la música!

En *Lohengrin* acabá d' aquilatarse 'l mérit de la Sra. Rodríguez, la qual interpretá una Elsa altament poética, caracterisant lo personatge á la perfecció y donant al cant matisos tendres y

delicats. En los moments culminants sigué crida da reiteradament a la escena.

La Guerrini demostrá vacilacions y alguna falta de seguretat. Pero es tan hermosa, que un no pot dir may: aquesta dona no m' agrada.

Molt bè en De Marchi; pero molt bè principalment en lo gran dúo del acte tercer y en lo famós *racconto*, ó siga en las pessas de proba pèls tenors de mèrit. Lo públich, entussiasmat, li tributá una verdadera ovació.

En Gil Rey estigué molt felís en lo paper d' heralt. Ja 'l voldrian tots los reys un heralt com lo Sr. Gil Rey.

En Labán bè, encare qu' estava una mica afectat d' orgasme, malaltia que també afectava l' òrgano vocal de 'n Visconti.

Coros y orquesta cumpliren com á bons, briosamente conduhits per la inspirada batuta del mestre Mascheroni.

Opera en porta: — *I pescatori di perle*.

Celebrarem que 'ls empresaris pugan ser ab ella y ab las demés que posin, *Pescatori di quatrini*.

ROMEA.

L' únich estreno que s' ha efectuat es lo del monólech del Sr. Pous, *Lo primer de maig*, que no tè res que cridi l' atenció, sino 'l titul.

La funció donada pera representar las obras dramáticas premiadas en los Jochs Florals del primer diumenje de maig de 1888, atragué al teatro una concurrencia numerosa y escullida.

Tant lo drama *La rondalla del infern*, com la comedia *Servey de plata*, sigueren extraordinariament aplaudits.

Per ahir dijous estava anunciat l' estreno de *La familia Carbó*.

Per consegüent nos ho apuntém al carnet pera parlarne la semana próxima.

TÍVOLI.

La *Mascota* interpretada per la Llorens ha proporcionat alguns plens á aquest favorecut teatro. En lo paper de Pipo s' hi ha lluhit molt lo Sr. Ripoll.

Y per la sèva part la Segovia ha alcansat un éxit extraordinari en *Lucifer*, qual producció entra tant de plé en lo sèu repertori, qu' ella mateixa á Madrid va estrenarla.

Aixís es que d' aplausos no 'n vulgan més que 'ls que va sentir la simpática artista.

Continúan los ensaigs de la nova producció del Sr. Coll y Britapaja, que porta 'l titul de *La gran feria*.

NOVEDATS.

Continúan las representacions de *Don Gonzalo*, y, segons noticias, s' ha posat ja en estudi la nova comedia del Sr. Pin y Soler, titulada: *La viudeta*.

Dillúns, á benefici del primer actor y director de la companyia, Sr. Tutau, se reproduhi 'l drama *La taberna*, inspirat en la famosa novela de Zola *L'Assommoir*, en la qual lo beneficiat hi obté un triunfo, principalment en la famosa escena de la mort, ocorreguda per *delirium tremens*.

Lo Sr. Tutau obtingué aplausos y regalos en gran.

LA FLORISTA.

—¿Vol un manat de poncellas?
¿vol un clavell ó una rosa?
¿vol un pomet de violetas?
¿vol... vol alguna altra cosa?

CATALUNYA.

Tota la senmana ha estat de festa aquest favorecut teatro, ab motiu de la visita que li han fet lo mestre Chueca y 'ls autors de Madrid senyors Sierra y Jackson Veyán.

Aixís es que á pretext d' obsequiar ara á l' un, ara á l' altre, las funcions extraordinarias han anat succehintse y ab ellas los plens á vessar.

Veritat es que s' han estrenat dos obras novas, totas dugas ab éxit extraordinari.

Carambolas, del Sr. Sierra, es una pessa graciosissima, garbosament escrita y notablement combinada. Lo públich vá seguint lo desarrollo de l' acció ab verdader interès, subrayant ab sas riallas las molts situacions graciosas que la esmaltan. Es una obra, que com á fi de festa se representará molt en tots los teatros de vers.

La Casa del oso ó *El Tendero de comestibles*, es una farsa, d' acció débil y poch interessant; pero plena de rasgos de ingeni y sobre tot molt adecuada pera proporcionar al mestre Chueca ocasió d' escriure unas quantas pessas de música, que per l' éxit que han tingut se farán tant ó més populars que las famosas de *La Gran-Via*.

La majoria de aquestas pessas tingueren de ser repetidas. La sinfonia, la cansó de la perdiu, lo couplet de las criadas, una pessa de conjunt rematada ab la marxa dels cassadors y una muñeira corejada y ballada son los números culminants de aquesta obra afortunada, en la qual lo mestre Chueca hi ha abocat tota la gracia y tota la frescura de que es capás un home com ell, de vena inagotable.

L' obra ha sigut posada ab molt esmero, es-

trenantse una hermosa decoració que representa un paissatge d' Asturias completament nevada, deguda al Sr. Urgellés.

En la execució sobressurten las Sras. Montes, Fernari y Pino y 'ls Srs. Ruiz, Palmada y Sanjuan. Veuriam ab gust, no obstant, que 'l senyor Ruiz no s' inclinés tant á la caricatura. Aquell D. José, presentat de bona fé y de una manera més acomodada á la veritat, resultaria un tipo sumament cómic.

CALVO-VICO.

Ha debutat en aquest teatro una nova companyia dramática de la que forma part la actriu D.ª Mercés Abella.

Diumenje vinent, tarde y nit, ha de ferse la comedia de mágica *La redoma encantada*, pera la que s' ha construit nou atrés y vestuari. La baylarina de rang francès Sra. Nardini y la aplaudida parella espanyola Daroki-Peña pendrán part en las representacions de dita obra.

A veure si s' anima.

N. N. N.

ESCENAS DEL SIGLE XX.

JUDICI ORAL.

Senyala las quinze en punt un rellotjás de paret, quan entra la presidenta y al sitial del mitj s' asséu. Porta toga negrosenca á la má un plech de papers, y en sa testa varonil, contenint sos rinxols bells, un birrete de vellut negre, guarnit d' estám vert.

Las tribunas y 'ls sitials de gom á gom están plens de donas hermosas, jovas, en quals rostres d' angelet llambregan dos ulls de foch. Lo tribunal es complert y no 's pot trobar un home lo que 's diu ni per remey.

L' advocada acusadora al fi fa sentir sa veu, y al moment per una porta entra un pobre jove prés, acompanyat per dos guardias civils del sexo bell.

S' assenta 'l pobre acusat al bell mitj en un banquet, y s' obra 'l judici oral, del qual sols extractaré las frasses de més vivó.

La acusadora:—¿Vosté es Periquito?

—¡Sí, senyora!

—¿Advocat, d' estat solter?

—¡Sí, senyora!

—¿'L seductor de la nostra amiga Agnès?

—¡Ay, senyora!...

—Si s' anyora vosté no 'n tèn de fer ré'.

Vista ara la causa, donchs, posant ma conciencia en Déu

y el cor en Madame Jackson (1) y en nostra lliga, esplendent, demano, fent guerra als homes, pèl reo convicte y confés d' havé á una noya enganyat, la pena de... de...

—¡De ré!

(contesta la defensora).

¿Que 's pensan que havém de fer com avants? ¡Ah, no, no es fácil, l' acusat es *ignocent!*...

Y ja 'ns consta prou qui es ella; es... ¡un cap de pardalets!...

Per lo tant demano jo la llibertat pera 'l pres, y pera la seductora, demano... demano...

—¿Qué?

(diu la presidenta).

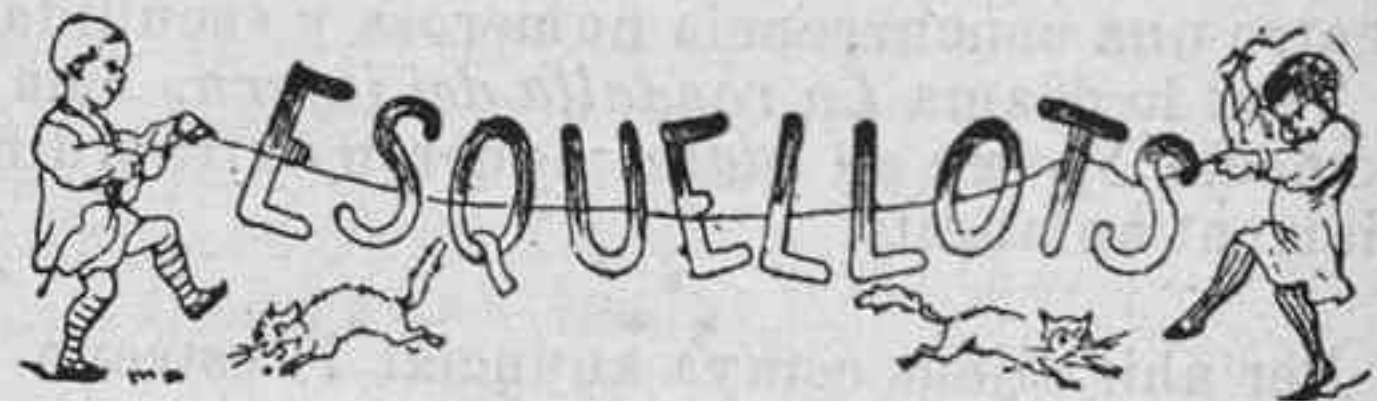
—¡¡Un dot

perque á l' acte 's casi ab ell!!

Totas las máns aplaudeixen, la presidenta hi consent, y á l' acte en totas las bossas se senten dringar diners.

Al cap de dugas senmanas, pèl civil, naturalment, se casan, y aixís acaba lo judici.

A. LLIMONER.

No hi ha perill que á la Pubilla 'l singlot li causi gayre molestia. Perque tal com van las cosas, no dona un pas que no agafi un susto.

Tot just acabava de sortir del que li havia ocasionat lo ditxós marqués de Ayerbe ab lo famós plet que vindrá á costarli una mica més de un milió de pesetas, que ja van venint noticias de Madrit assegurant que se 'n ha perdut un altre.

La cosa tèn sis pare'ls de bemols.

O sino, servéixinse enterarse de lo següent.

Quan encare existían á Barcelona las muralles, en tot lo voltant de la banda de terra hi havia un camí ab arbres anomenat camí de Ronda.

Derruida aquella cintura de pedra que oprimia á la ciutat, lo camí de Ronda ha desaparegut, englobat en los carrers del Ensaxe.

Y á la volta de alguns anys, es á dir, ara que 'l terreno que avants se computava á quarteras se computa á pams, pagantse caríssim, ha vingut lo ram de guerra y ha dit:

—Pubilleta, la dels plets perduts, ¿ahónt son aquells camins de Ronda que avants existían y que ara no 's troban en lloch?

La Pubilla ha respost que s' han fet carrers nous que 'ls sustitueixen ab ventatja; pero aixó no li ha valgut.

S' ha armat una qüestió entre la Pubilla y 'l ram de Guerra; la qüestió ha anat al Consell d' Estat, y 'l Consell d' Estat, segóns diuen alguns,

(1) La propagadora de la emancipació de la dona.

ha resolt que la Pubilla venia obligada á indemnizar al seu contrincant... y no 's cregan: á indemnizarlo ab una miseria... ab la friolera de 20 milions de pesetas.

Una cantitat que bastaria pera empedrar de pessetas los antichs camins de Ronda, que son los que 's ventilan.

* *

Altres suposan que la noticia es prematura.

De totas maneras, si 'l fallo no s' ha dictat es possible que 's dicti, perque quan los gossos lladran, alguna cosa senten, y quan udolan, algú de la familia s' ha de morir.

¿Y cóm s' ho arreglará la pobre Pubilla que ja no té res més que 'ls deutes, pera sortir del compromís?

* *

Si 'ls regidors de avuy tinguessen la virilitat que solian demostrar los antichs concellers, la cosa tindria prompte remey.

Los administradors de la Pubilla posantse tiesos, dirian:

—Senyors del govern: si 'ls antichs camins de Ronda eran propietat del ram de Guerra, los moderns carrers del Ensaxe son propietat del ram de pau, y desde avuy queda terminantment prohibit que passi per ells un sol soldat, que no satisfassi lo corresponent peatge.

Y faria una tarifa: per cada sorge, un ralet; per cada subaltern, una pesseta; per cada oficial, un nap; per cada jefe, cinch dures... y en quan als generals no passarian si avants no satisfeyan una vincena de duros. Aixó cada vegada que intentessin passar per nostres carrers.

De aquesta manera, fentnos pagar lo qu' es nostre per aquells que intentan ferse pagar lo que dihen qu' es seu, prompte fariam las paus de aquells 20 milions de pesetas.

Y la Pubilla demostraria que se sab ventar las moscas.

He de donar las gracias á la empresa del Eldorado que 'l dillúns va proporcionarme ocasió de menjar en companyia dels autors Sierra y Jackson y del mestre Chueca, vinguts expressament á Barcelona, al objecte de assistir al estreno de *La caza del oso*.

Un dinar espléndit servit per M. Martin, en lo saló de descáns del primer pis del teatro, al qual donaren terme brindis expressius pronunciats pels Srs. Ducazcal, Molas y Casas, Roca y Roca, Sierra, Frederich Soler, Jackson Veyan y Coll y Pujol, qui ab molta oportunitat manifestá que al asseure's á la taula s' havia després previament de la vara de arcalde.

En resúm: una festa cordial y amistosa, sumament agradable, encaminada á estrenyer los llasos de fraternitat entre Barcelona y Madrit, y entre 'ls autors de Catalunya y 'ls de la terra castellana.

Deya la prempsa aquest dia que 'l famós gobernador de Barcelona, Sr. González Solessio, havia anat á visitar lo monastir de Montserrat.

Y cap periódich adicionava la noticia ab comentarios.

No obstant eran molts los que 's preguntavan: ¿Qué haurá anat á fer á Montserrat lo Sr. González Solessio? ¿Per que haurá anat á Montserrat lo gobernador de Barcelona?

* *

Respondrém á aquestas preguntas, comensant per la segona.

¿Per qué ha anat á Montserrat lo Sr. González Solessio?

Per cumplir una prometensa. En efecte: havia promés fer una visita al célebre monastir, si 'l Congrés donava per netas las actas brutas de la provincia.

Pregunta primera: ¿qué hi ha anat á fer?

La resposta es molt senzilla: ha anat á ferhi una provissió de bastóns.

Ha mort als Estats Units de América un empresari célebre que portava 'l nom de Barnúm.

¿Qui no ha sentit parlar del tal Barnúm? Tot home exagerat en los anuncis, bombos y recláms ha pres lo nom genérich de *Barnúm*, perque Barnúm sigué qui introdubí la moda.

* *

Tant es aixís, que ha deixat, entre moltas altres, una frase célebre digna de ser coneguda.

Es la següent:

En lo mon no hi ha més que dos grans concertistas: en Sarasate y un servidor de vostés. Pero siga dit en honor de la veritat: jo toco encare millor lo bombo que no ell lo violí.

A Badalona ha sortit una nova plaga qu' está assolant aquellas vinyas.

UNA XULA.

Canta com una calandria,
balla ab un gust que sorprén,
capeja més bè que en Montes,
posa varas... y hasta 'n pren.

LA QÜESTIO DE LA CARN.

¡Després vindrán predicant
que la carn avuy va escassa!
Lo qu' es pèl que 's veu aquí,
casi sembla que n' hi ha massa.

Ja no es la filoxera, ni 'l *mildew*, ni 'l *black-rot*... res de bolets ni de animalons petits.

La plaga que tè desesperats á aquells pagesos consisteix en una gran invasió de conills de bosch. Y com que la veda 'ls protegeix, los conills se xalan qu' es un gust desbrotant los ceps.

Consólinse 'ls vinicultors al pensar que si no cullen ví, cullirán conills.

Que fets ab arrós valen tant ó més que 'l millor trago.

Un *meeting* de donas, ¡quin espectacle més curiós!...

Diumenje á la tarde va efectuar-se en lo *Circo Equestre* ¡y no 'n vulgan més de curiosos y aficionats á sentir los discursos de las oradoras. Perque allá de oradors no n' hi havia; ellas van encarregar-se de fer tot lo gasto.

Y van parlar com unas calandrias.

Alguna defensava la missió de la dona dintre de la familia, tan oposada á la vida de fábrika que se las hi obliga á fer. Alguna altre se 'n anava més enllá y 's declarava anarquista acérrima.

De manera que va haverhi discursos per tots los gustos y per totas las aficions.

Pero va haverhi també molt ruido, molta conversa, molta ramor que no deixava sentir bè 'ls conceptes de algunas oradoras.

Está vist: no basta que las donas se posin las calsas. Per adquirir autoritat é inspirar lo degut respecte, es ademés necessari que 's fassin engruixir la veu.

Ja tenim, segons diu algún periódich, á certs gremis en campanya decidits á secundar als conservadors en las próximas eleccions municipals.

Ab lo nom de candidatura administrativa, apoyarán resoltament la que 'ls conservadors designin, sense considerar que dintre dels gremis, com dintre de la generalitat de la població, están los conservadors en una inmensa minoria.

Al arribar aquí de las mèvas reflexions, m' interrompen preguntantme:

—Pero ¿vosté hi creu ab aixó que diuen dels gremis?

—¡Qué sé jo!—responch veyentme posat en roda.

—No, senyor, no hi ha res de lo que diuen. Los gremis únichs que 'ls apoyanson des: lo dels burots y lo dels municipals.

Tè rahó la *Renaixensa*.

Ni 'l Sr. Cabirol, ni ningú que desempenyi càrrech dintre de la Junta del Conservatori del Gran teatro del Liceo, tè dret á enfadarse ni á dirigir severas reprimendas als professors, perque en la ensenyansa d' aquell art emplehin lo nostre idioma, ó siga 'l catalá.

Després de tot, lo catalá, com qualsevol altre idioma, dintre de la ensenyansa de la música, no es més que un medi per apendre 'l llenguatge dels sonidos.

Lo Sr. Cabirol, que porta un nom catalá, no veuria pas ab gust que li castellanisessin l' apellido.

Si un dia li cridavan:—Oiga V., Sr. Ciervo... —diga 'l Sr. Cabirol: ¿se donaria per entés?

Las autoritats van prohibir la corrida de novillos anunciada pèl diumenje passat.

Lo bestiar que havia de lidiarse no reunia las condicions degudas, de manera que la corrida corria perill de ser l' edició segona de la escandalosa moixiganga del diumenje anterior.

L' autoritat va obrar molt santament prohibintla.

Pero més santament hauria obrat l' anterior diumenje, manant retornar los diners al públich enganyat.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1. XARADA 1.ª—*Ri-a-lle-ta*.
2. ID. 2.ª—*Pa-u-la*.
3. ANAGRAMA.—*Marit-Martí*.
4. SINONIMIA.—*Escarbat*.
5. TRENCA-CLOSCAS.—*Rambla de Canaletas*.

LOPEZ-EDITOR. Llibreria Espanyola. Rambla del Mitj, número 20, Barcelona.

Obra nova de gran èxit per C. GUMÀ

UN VIATJE
DE NUVIS

HUMORADA
EN VERS
Ab dibuixos del popular
M. MOLINÉ

Un tomet en 4.^{rt}, esmeradament imprés

2 ralets per tot arreu.

JUAN LAPOULIDE

EL POBRE VILLAMURIEL

Un tomo en 8.º
Ptas. 3.

ZARAGATA

FRAGMENTOS DE LA HISTORIA DE UN INFELIZ

DADOS Á LUZ POR

MANUEL MATOSES

Un tomo en 8.º, Ptas. 1.

MANUAL DEL PANADERO

Ó SEA

FABRICACIÓN DEL PAN DE LUJO Y ORDINARIO, EN LAS CIUDADES, ALDEAS Y CASERÍOS

por E. RIVAS

Precio 1 peseta.

ALEJANDRO DUMAS

DE PARIS A ASTRAKAN

5 tomos en 8.º, Ptas. 5.

Próxim á publicarse

GAZIEL

PER APELES MESTRES

POEMA

ilustrat per l' autor

NOTA.—Tothem que vulga adquirir qualsevel de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútu, ó bé en sellos de franquig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravios, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Petronila.*

7. ROMBO.—
 M
 N A P
 N U L E S
 M A L G R A T
 P E R A L
 S A L
 T

8. GEROGLÍFICH.—*Dos quinzes y dos déus fan al mitj-cent.*

XARADAS.

I.

A fora, en pobles y vilas,
 quan hi ha alguna tempestat,
 la campana de l' iglesia
 no fa res més que brandar.

Y *prima-segona* volta
 que 'l tró roda per l' espay,
 ab sa veu potent apaga
 lo só que fa lo metall,
 y 'l vendaval que despulla
 los boscos, los prats y 'ls camps
 de sa *tres-dos* espessura
 y malmet los camps de blat,
 porta á oídos dels pagesos
 lo só clar del campanar,
 que arraulits á casa sèva,
 á la Verge están pregant.

Lo llamp quan se descarrega
 fa sa vía per l' espay,

ARANYAS Y ARANYAS.

A cassar moscas aplica
 l' aranya tot son esforç:
 l' *aranya-dona* 's dedica
 á la cassera dels cors.

va seguint los buyts que deixa
 lo vibrar de lo metall,
 fins que atravessa la corda
 carregada d' humitat,
 y aquella forta descarga
 deixa al qui toca, *total*.

Per la cria de la llana
 los homes ensotanats,
 se veu que tant se 'ls hi dona
 la vida sacrificar
 del qui toca la campana
 en días de tempestat.

La qüestió es que á sas butxacas
 hi vagin cayent los rals,
 y la gent llanuda 's pensi
 que lo sèu só allunya al llamp,
 y no es probable que 's vegi
 al cim de cap campanar
 lo pal acabat ab punxas
 que tants serveys vé prestant,
 perque lo sèu inventor
 penso qu' era protestant
 y perque el.s de la ciencia
 no 'n fan cap mica de cas.

SALDONI DE VALLCARCA.

II.

No es pas *hu* lo qu' es barato,
hu-tres serveix per jugar,
dos-invers una llegüm
 que no hi volgut menjar may,
 y si 't trobas sens un quarto
 ja sabrás lo qu' es *total*.

J. ENGLISPOKEN.

ANAGRAMA.

Un *total* que anava plé
 de *tot* de pedra molt bó,
 se va perdre l' altre día,
 segóns va dirme la tía,
 junt ab sa tripulació.

ESPANTA LIOPS.

SINONIMIA.

Tot tocantne en lo violí
 un terceto de Gounod,
 lo *total* se 'm va partí
 fentme lo *tot* de debó.

NAS DE PUNTA INGLESA.

LOGOGRIFO NUMERICH.

1 4 7 1 4 7 4.—Poble de Catalunya.
 4 7 6 8 5 4.— " " "
 5 8 7 2 5.— " " "
 2 5 5 2.— " " "
 4 7 5.— " " "
 5 4 3 5.— " " "
 1 4 6 8 4.— " " "
 4 1 7 8 7 4.— " " "
 6 4 7 7 4 5.— " " "
 1 2 3 4 5 6 7 8.— " " "
 1 4 7 1 8 3 5.— " " "
 1 2 5 2 5 6.— " " "
 5 2 5 8 5.— " " "
 6 2 7 4.— " " "
 5 2 3.— " " "
 5 2 7 6.— " " "
 6 2 5 2 5.— " " "
 1 2 1 8 7 4.— " " "
 6 2 7 7 8 3 6.— " " "

J. RESAR.

GEROGLÍFICH.

II O II
 XX
 C
 IM IM

TERENYINA SERRALENCA.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 22.